

Олена КАНТЕРМАН, юрист

НА ПОРОЗІ – УВЕДЕННЯ В ДІЮ КОДЕКСУ З ПРОЦЕДУР БАНКРУТСТВА: ВІВЧАЄМО НОВОВВЕДЕННЯ

Акценти цієї статті:

- з якої дати застосовуються нові процедури банкрутства;
- у чому полягають основні нововведення;
- як орієнтуватися в новому кодексі;
- чи може фізособа, яка не є підприємцем, бути визнана банкрутом.

Кодекс із процедур банкрутства (далі – КПБ) **уводиться в дію з 21 жовтня 2019 року**. Із цієї ж дати припиняє дію наразі чинний закон, що регулює питання банкрутства (Закон від 14.05.92 р. № 2343-XII «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», далі – Закон № 2343).

Завважимо, що КПБ був прийнятий ще минулого року (документ від 18.10.18 р. № 2597-VIII) і набув чинності з 21.04.19 р. Проте Прикінцевими і перехідними положеннями було передбачено, що кодекс уводиться в дію **через 6 місяців з дати набуття чинності**. Тобто відправна точка для введення в дію – 21.10.19 р.

Що ж змінилося і що потрібно взяти до уваги у зв'язку з уведенням у дію КПБ? Розглянемо основні нововведення, щоб бути в курсі.

Структура КПБ

Новий кодекс – досить об'ємний документ, тому важливо знати його структуру, щоб орієнтуватися в нормах. На наш погляд, порівняно із Законом № 2343 норми в КПБ розташовані більш системно і послідовно.

Отже, у КПБ є 4 книги, у яких 137 статей:

- книга перша – «Загальна частина» (ст. 1–9);
- книга друга – «Арбітражний керуючий» (ст. 10–33);
- книга третя – «Банкрутство юридичних осіб» (ст. 34–112);

- книга четверта – «Відновлення платоспроможності фізичної особи» (ст. 113–137).

Також у новому кодексі є розділ «Прикінцеві та перехідні положення».

Процедури та строки

Позитивний момент, пов'язаний із прийняттям КПБ: **скорочення судових процедур і строків**.

Тепер судових процедур передбачено тільки три (ст. 6 КПБ):

- розпорядження майном боржника;
- санація боржника;
- ліквідація банкрута.

У Законі № 2343 процедур були чотири, але процедура мирової угоди (ст. 7) тепер буде скасована.

Для кожної з трьох процедур КПБ установлює максимальні строки, і ці **строки не підлягають продовженню, а провадження** у справі про банкрутство тепер **не може бути припинене** (ч. 17 ст. 39 КПБ).

Ініціація процедури банкрутства

Ініціація процедури банкрутства у зв'язку з уведенням КПБ значно спрощується. Якщо згідно із Законом № 2343 для подання кредитором за-

яви до суду про відкриття провадження у справі про банкрутство необхідно було виконати ряд умов (до суду можна було звернутися, якщо сума безперечних вимог кредитора (кредиторів) до боржника сукупно становить не менше 300 МЗП і ці вимоги не задоволені протягом трьох місяців – ст. 10 Закону № 2343).

А ось КПБ такої вимоги не висуває. У ст. 8 КПБ просто сказано, без будь-яких умов, що право на звернення до суду із заявою про відкриття провадження в справі про банкрутство має боржник, кредитор.

Майте на увазі! Задля справедливості завважимо, що вимоги кредитора все ж таки повинні бути безперечними. А якщо суми, на яких засноване подання заяви про ініціацію провадження у справі про банкрутство, є спірними, то суд відмовить у відкритті провадження (ч. 6 ст. 39 КПБ). Безперечність суми боргу може підтверджувати, наприклад, рішення суду про стягнення цієї суми, що набуло законної чинності, або ж визнана боржником претензія.

Правда, тепер, подаючи заяву про відкриття провадження потрібно крім сплати судового збору авансувати винагороду арбітражному керівникові в сумі 3 МЗП за три місяці виконання повноважень (ч. 2 ст. 34 КПБ).

Детальніше про ініціацію процедури банкрутства читайте на с. 16 цього номера.

Офіційне оприлюднення

Зараз відомості щодо порушення справи про банкрутство оприлюднюються на офіційному веб-сайті ВГСУ (ст. 1 Закону № 2343). З набуттям чинності КПБ такі відомості повинні оприлюднюватися на офіційному веб-порталі судової влади України (ст. 1 КПБ). Цей інтернет-ресурс можна знайти тут: <https://court.gov.ua>.

Відстежувати інформацію про порушені справи про банкрутство важливо для кредиторів, які не є ініціаторами порушення судочинства у справі про банкрутство, але хочуть до нього **приєднатися**.

Адже, як і раніше, КПБ передбачає 30-денний строк для такого приєднання (ст. 45 КПБ).

Детальніше про приєднання кредиторів у процедурі банкрутства читайте на с. 22 цього номера.

Продаж майна при ліквідації

Важливими є нововведення щодо процедури продажу майна банкрута. Тепер такий продаж здійснюватиметься **на аукціоні в електронній торговельній системі** (ст. 68 КПБ). Порядок функціонування цієї системи буде розроблений Кабміном. Безумовно, таке нововведення дозволить уникнути зловживань при розпродажу майна боржника, що в період дії Закону № 2343 мав місце.

Порядок продажу майна боржника тепер дуже детально прописаний у самому кодексі, цьому порядку присвячений цілий розділ (розд. V книги третьої, ст. 68–89 КПБ).

Як і раніше, після продажу майна боржника в ліквідаційній процедурі вимоги кредиторів задовольняються в певній черговості (ст. 64 КПБ). **Як і раніше, таких черг буде шість, але наповнення деяких з них порівняно з нормами Закону № 2343 змінилося.**

Визнання правочинів боржника недійсними

Правочини, здійснені боржником після відкриття провадження у справі про банкрутство або протягом трьох років, що передують відкриттю провадження, можуть бути визнані судом недійсними. Підстави для визнання правочинів недійсними передбачені ст. 42 КПБ. Завважимо, що **перелік підстав тепер більш деталізований**, до того ж **додалися нові підстави** (порівняно зі ст. 10 Закону № 2343). **Наприклад**, правочин може бути визнаний недійсним, якщо укладений із зацікавленою особою.

Є тепер і визначення поняття «зацікавлена особа» (ст. 1 КПБ). **До зацікавлених осіб належать:**

- юридична особа, створена за участі боржника;
- юридична особа, яка здійснює контроль над боржником;
- юридична або фізична особа, контроль над якою здійснює боржник;
- юридична особа, разом з якою боржник знаходиться під контролем третьої особи;
- власники (учасники, акціонери) боржника;
- керівник боржника;
- особи, які входять до складу органів управління боржника (наприклад, до наглядової ради або ревізійної комісії);
- головний бухгалтер (бухгалтер) боржника, у тому числі звільнений з роботи за три роки до відкриття провадження у справі про банкрутство;
- особи, які перебувають у споріднених відносинах із зазначеними особами або фізичною особою – боржником, а саме: подружжя та їх діти, батьки, брати, сестри, внуки, а також інші особи, якщо є обґрунтовані підстави вважати їх зацікавленими.

Відновлення платоспроможності фізосіб

Ще одна новина, що вводиться КПБ: процедури щодо відновлення платоспроможності стосовно фізосіб. Причому якщо Закон № 2343

передбачав можливість порушення справи про банкрутство тільки стосовно фізосіб у зв'язку з їх підприємницькою діяльністю (ст. 90 Закону № 2343), то **тепер відкриття судового провадження у справі про банкрутство можливе і стосовно фізосіб, які не є підприємцями.** Темі відновлення платоспроможності фізосіб присвячена в кодексі ціла книга (книга четверта, ст. 113–137).

Ініціатор – сам боржник! Ініціювати провадження у справі про банкрутство в суді має право тільки фізособа-боржник (ст. 115 КПБ).

Якщо фізособа буде визнана судом банкрутом, то для цієї особи настають такі наслідки (ст. 135 КПБ):

- протягом 5 років після визнання банкрутом фізособа зобов'язана перед укладенням договорів позики, кредитних договорів, договорів поручництва або договорів застави письмово повідомляти про факт своєї неплатоспроможності інші сторони таких договорів;
- протягом 3 років після визнання банкрутом фізособа не може вважатися такою, що має бездоганну ділову репутацію. А це означає, що протягом цього строку банкрут не має права займатися деякими видами діяльності.

ВИСНОВКИ

Ми розглянули всього декілька новацій, що вводяться КПБ до процедур, пов'язаних із банкрутством боржника. Насправді їх значно більше, але не зовсім зрозуміло, як ці нововведення працюватимуть на практиці. Тому до теми банкрутства ми ще повернемося не раз.

Якщо у вас є запитання за цією темою, надсилайте їх нам, ми неодмінно їх розглянемо. Адреса для запитань: otvet@balance.ua

ШВИДКА УСНА ВІДПОВІДЬ НА КОРОТКЕ ЗАПИТАННЯ

за телефоном (056) 370-44-25

Консультаційна лінія працює щотижня.

Вівторок • Середа • Четвер з 10.00 до 15.00.

